

د اعدام سزا پر ضد د اروپايي ټولني سفيرانو گډه اعلاميه

اکتوبر ۱۰، ۲۰۱۹ ميلادي کال

نن د اکتوبر لسمه د اعدام سزا پر ضد نړيواله ورځ ده. مونږ د اروپايي ټولني، غړي هيوادونو او د ناروي هيواد سفيران په افغانستان کې د اعدام سزا پر ضد پر خپل کلک دريځ ټينگار کوو او دا يو ظالمانه، غير انساني او همدارنگه انساني کرامت ته ستر ټوهين بولو.

د بشري حقونو د اعلاميې له رامنځته کيدو ۷۰ کاله وروسته نن په نړۍ کې د اعدام سزا کچه په بي ساري توگه راټيټه شوې ده، د نړۍ شاوخوا ۱۴۲ هيوادونو چې د ملگرو ملتونو ۷۴٪ غړی هيوادونه تشکيلوی په بشپړه توگه د اعدام سزا په خپل قانون کې له منځه وړي ده. په ۲۰۱۸ ميلادي کال کې ۱۷۴ هيوادونو چې ټولټال ۹۰٪ د ملگرو ملتونو بشپړ يعنې ۱۹۴ هيوادونه تشکيلوي د اعدام سزا هيڅ حکم ندی صادر کړی.

له دې پرمختگ سره اوس هم بدبختانه په نړۍ کې هرډول قضايی نظام له انساني خطاوو څخه مسون نه دی. د هراعدام حکم په صادرولو سره د يو انسان ژوند له منځه ځي، نړيوالو تجربو دا ثابته کړې ده که څه هم ډيری خلک د جرم په ترسره کولو نيول کيږي، خو وروسته له کلونو د بشپړو اسنادو او شواهدو په ترلاسه کولو سره بي گناه ثابتيږي.

همدارنگه ډيريو مطالعاتو دا هم ثابته کړې ده چې هيڅ داسې شواهد شتون نلري چې وينايي اعدام سزا د جرمونو د کموالي سبب گرځي، او په ډيريو هيوادونو کې ددې سزا له منځه وړلو څخه وروسته د جرمونو د کچې په ډيروالي کې هيڅ ډول تغير نه دی ليدل شوی. دا عمل په ټولنيزه توگه هم يو غير عادلانه عمل بلل کيږي او ډيری هغه مجرمين تر پوښښ لاندې نيسي چې د قضايی قانون په اړه کم معلومات لري او پياوړي مدافعين نلري.

پورتنيو ذکر شويو ټکو ته به کتو مونږ د افغانستان دولت څخه مننه کوو چې په ۲۰۱۸ کال کې يې د جزا اصلاح شوي قانون کې د هغو جرمونو کچه چې سزا يې اعدام بلل کيدله تر ډيره حده کمه کړې ده. همدارنگه مونږ په افغان دولت غږ کوو تر څو د هغو بنديانو دوسيې چې د اعدام په سزا محکوم شوي دي ژر تر ژره وځيږي.

د ۲۰۱۸ کال فبروري مياشتې څخه وروسته په افغانستان کې هيڅ اعدام ندی ترسره شوی، او اوس ددې وخت رارسيدلی چې مونږ د پرمختگ بل قدم واخلو. مونږ د افغانستان دولت څخه غوښتنه کوو تر هغه چې په قانون کې د اعدام سزا منع کيږي ددې سزا هيڅ حکم صادر نکړي چې دا به د افغانستان دولت بشري حقونو ته ستر درناوی وبولو. همدارنگه هيڅ بد جنګي وضعيت او کلتوري ممانعتونه د اعدام سزا د مخنيوی پرمخ خنډ نشي گرځيدلی.

اروپايی ټولنه هر وخت او په هرو شرايطو کې د اعدام سزا پر وړاندې په خپل کلک دريځ ټينگارکوي. لکه څرنگه چې د اروپايی ټولني ځانگړې استازې او د بهرني سياست او امنيتي پالیسی معاونې ميرمن فرديکا موکاريڼی په وروستيو کې په بروکسل کې د اعدام سزا په وړاندې په نړيوال مجلس کې په ډاگه وويل، مونږ ټول په گډه خپلې گډې موخې ته نږدې کيږو، دا چې نړۍ ددې شاهدې اوسي چې مجرم د قانون په چوکاټ کې سزا وويني نه د انتقام په ډول، داسې وخت به راورسي چې د نړۍ په هر کونج کې به هر انسان خپل انساني حقونو، امنيت، او بشري حقونو درلودونکی وي.